

IX Col·loqui Sector Públic- Gestió Privada: Què han de fer els poders públics per ajudar a superar la crisi econòmica i empresarial?

Josep Mateu, President de Femcat i Director General del RACC

Polítiques públiques de recolzament a l'activitat econòmica privada: realitat o ficció?

1.- FEMCAT

Per millorar la cooperació públic- privada creem que cal conèixer-se i compartir experiències, coneixements i preocupacions, en una relació que s'ha de basar en la confiança.

En aquest sentit ahir vam clausurar la 4a edició del programa Parlament-Empresa. El seu objectiu inicial va ser que els Diputats, els Parlamentaris, coneguessin millor el món de les empreses. En les nostres relacions quotidianes amb ells, detectem que, independentment del seu discurs polític i econòmic, la visió i el coneixement que una persona de l'Administració Pública té del món real de les empreses és molt superficial, sent aquestes la principal font de recursos de la pròpia Administració i de l'Estat.

Si les empreses són rendibles, guanyen diners, la població prospera i creix. Hi ha més oportunitats per a tots i a tot arreu. Els governs ens donen seguretat, un sistema organitzatiu, etc. però tots els seus serveis provenen dels impostos. Els governs no guanyen diners per si mateixos, serveixen de suport al motor de l'economia, però no són el motor per si mateix. El motor han de ser les empreses que triomfen i les persones que treballen en elles; per aquesta raó és molt important que les coneguin de prop i, també ho és que nosaltres els empresaris coneguem l'Administració i el seu funcionament. A través del programa Parlament-Empresa fomentem la visita a les empreses per part dels parlamentaris i ara els empresaris hem passat dos dies en el Parlament coneixent com funciona.

Estem també implicats en els Consells Socials de les Universitats Públiques, amb l'objectiu d'apropar en la mesura possible la Universitat a l'Empresa.

Ahir es va inaugurar la nova terminal de l'aeroport de Barcelona. És una inauguració molt important, però no hem de perdre de vista que ara la limitació de capacitat de l'aeroport no és a les terminals, sinó en les pistes. Per això a FemCAT defensem l'ampliació de l'aeroport amb pistes construïdes en terreny guanyat al mar. Amb aquestes pistes, l'aeroport de Barcelona podria convertir-se, en uns quants anys, en l'únic d'Europa amb possibilitat d'operar les 24 hores gràcies a que les pistes sobre el mar no generarien contaminació acústica.

A FemCAT hem potenciat diferents actuacions respecte a l'Aeroport de Barcelona fins a implicar-nos en el projecte de Spanair. Spanair és una companyia privada, que s'ha pogut comprar gràcies a l'aportació de capital privat, però la pròpia operació de compra ha sorgit de la iniciativa pública de la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona.

Una altra iniciativa que posarem en marxa aviat en FemCAT és una col·laboració amb el sistema educatiu a través de la qual empresaris de FemCAT explicaran el que significa ser empresari als alumnes de batxillerat. Estem treballant també en la creació d'un gran fons de Venture Capital, privat-públic que permeti ajudar en el finançament i en la gestió a la petita i mitjana empresa i a llarg termini.

He citat aquests exemples per mostrar que a FemCAT treballem constantment en l'òrbita del públic-privat.

2. - LA COL·LABORACIÓ PÚBLIC PRIVADA AVUI.

A més de les conseqüències de la crisi financera internacional i de la del nostre país en particular, plantejaré algunes de les nostres debilitats que poden convertir-se en grans amenaces,

- Competim en inferioritat de condicions. Tenim un gran retard en infraestructures estratègiques. Avui dia, les infraestructures són per a un país el que la tecnologia és per a les empreses.
- Sofrim les conseqüències de l'anomenat "estat del benestar". Les èpoques de bonança poden convertir i de fet han convertit a la nostra societat i a la nostra joventut en mandrosa. La comoditat i el conformisme són a l'inici de la decadència.
- La nostra estructura d'educació i formació és desequilibrada i poc ajustada a la demanda de la societat. (Els titulats universitaris fan feines que requereixen menys formació i falten perfils de formació professional). No hi ha tradició dels nostres treballadors de posar-se al dia.
- Quant a I+D, la investigació ha d'estar dirigida a uns objectius, no motivada només per la curiositat. Ha d'estar en contacte amb les empreses: les preguntes les saben les empreses.
- Falta visió a llarg termini. Som molt gestors i poc intel·lectuals.
- Falta dimensió en les empreses per afrontar els reptes que planteja la globalització econòmica.
- Tenim una joventut que ha passat de revolucionària a desorientada i que espera massa de la societat, que no reconeix el que ja rep. Els nostres joves distancien molt el que volen aconseguir i el que han de fer per aconseguir-ho.

També tenim nostre valors: la constància, la capacitat de treball, el poder de reacció i la voluntat de cooperació, que obre la possibilitat de col·laboració públic/privada.

Al nostre món ens movem i mesurem per l'eficiència (Obtenir els màxims béns o serveis possibles per cada euro invertit) més que per la simple eficàcia (mera capacitat d'aconseguir un objectiu sense una excessiva consideració pel cost o la inversió). Cada dia més els polítics de tot el món estan incorporant l'òptica de l'eficiència en l'administració de la cosa pública. I ho fan a través d'incorporar l'empresa privada en els seus projectes. Continuar governant depèn de l'eficient funcionament de la seva administració. Es potencia l'eficiència de la gestió compartint objectius i recursos, de forma cooperativa, amb el sector privat.

Governar és sinònim de liderar i generar consens per mobilitzar i donar resposta a les necessitats de la societat. En el fons és combinar virtuts públiques amb capacitats privades, en benefici de la societat.

Per això també és important que el privat estigui disposat a cooperar amb el públic, deixant de costat prejudicis de vegades injustificats.

Condicions per a una bona col·laboració públic-privada:

- Cooperació: Recerca cooperativa d'objectius compartits o compatibles.

- Que es produeixin beneficis mutus.
- Que el risc sigui compartit.
- Que el resultat sigui "Value for Money" per al contribuent.
- Que hi hagi una inversió conjunta de recursos.
- Que l'autoritat sigui compartida. En aquest punt en particular, al RACC tenim l'experiència del Circuit de Catalunya. Es tracta d'un referent de bona pràctica en la cooperació entre l'esfera pública i la privada.

Aquests últims dies, i de cara a la intervenció d'avui, hem fet una petita enquesta entre els membres de FemCAT sobre els riscos, els beneficis i els factors clau de la col·laboració públic-privada. Esmento algunes de les coses que ens han transmès els membres de FemCAT.

Riscs:

- Que en el llarg termini els riscos no siguin realment compartits.
- Que si es donen a través d'ONG o similars, aquestes acabin perdent la seva independència.
- Que en el llarg termini el timoner que va firmar els acords inicials pot no haver-se quedat prou temps al seu lloc per supervisar i acceptar responsabilitats de la direcció presa pels "remers".

Beneficis:

- Un fons comú de recursos i experiència.
- Coordinació d'esforços a través d'una àmplia base d'experiència, habilitats i coneixements aportats pels socis.
- Una millor identificació i assignació dels riscos dels projectes.
- Es fomenta l'estat relacional, l'enfortiment de les relacions de confiança entre el sector públic i el privat.
- S'incrementa l'interès del sector privat en els serveis públics.
- S'aprofiten moltes sinergies.

Factors clau en la gestió:

- Compatibilitat de valors i objectius.
- Generació de beneficis per a tots els socis i riscos compartits.
- Creació d'estructures de poder equitatives.
- Generació de comunicació interna i externa efectiva.
- Confiança i respecte mutu. Transparència i integritat en les actuacions.
- Bons instruments de mesura, control i avaluació: "tot el que es mesura, millora".

- Ganes de millorar.

3.- CAS FINLÀNDIA

Encara que costi de veure quan s'està en plena crisi, els problemes poden ser una oportunitat. A Finlàndia i a començaments dels 90, va ser la desintegració del seu principal mercat, l'URSS, el que va obligar el país a centrar-se en un camí concret, Focus repeteixen sense cessar, i van encertar. Ells van aconseguir posar d'acord a un grup, un "lobby" d'unes 50 persones, que van confeccionar un pla per tirar el país endavant. El van basar en pocs conceptes i valors clars: Consens, Focalització, Confiança mútua, Compromís consistent i a llarg termini. Clars aquests conceptes, i determinats els objectius en els quals treballar: Internacionalització, I+D+i i Educació, van crear les institucions públiques necessàries per fer que el projecte sortís endavant. Aquestes institucions són les següents:

- El **Consell de Política Científica i Tecnològica**, que és l'actor estratègic que fixa la política científica, tecnològica i d'innovació i que agrupa 8 ministeris, 10 representants de primer nivell universitari, representants empresarials i de l'Acadèmia Finlandesa, Tekes i organitzacions empresarials i dels treballadors.
- **Tekes**, l'agència pública per a la tecnologia i la innovació.
- **Sitra**, fundació pública dependent del Parlament i que finança projectes de capital risc en alta tecnologia. Amb el lema "Encoratjar el fracàs compartint els riscos", pren part en el capital projectes ambiciosos i de risc.
- **Finpro**, xarxa internacional de centres que recolza les empreses finlandeses que s'internacionalitzen.

Ahir llegia un article de Jordi Valls en el qual explicava que diversos ports europeus s'estan unint entre ells (és el cas de Malmö i Copenhaguen, Amsterdam i Rotterdam, o València, Sagunto i Gandia) per aconseguir la massa crítica adequada per competir al món globalitzat.

Per sortir de la crisi cal fer-ho alineats, entorn dels valors del consens, la focalització, la confiança i el lideratge. Cal estar atents i saber adaptar-se als canvis: avui en dia moltes companyies moren, no per fer les coses malament, sinó per continuar fent-les bé, massa temps.